

Loimaan seudun vetylaakso -hanke

Kaupunginhallitus 27.01.2025 § 11
19/00.01.05/2025

Valmistelija

Kehittämiskoordinaattori Laaksonen Paavo

Puhtaan siirtymän tavoitteena on rakentaa hiilineutraali yhteiskunta, jossa uusiutuvat energialähteet ja vähä-päästöiset teknologiat ovat keskiössä. Siirtymällä kestäviin energiaratkaisuihin voidaan vähentää merkittävästi kasvihuonepäästöjä ja edistää ilmastonmuutoksen hillintää. Puhtaaseen siirtymään liittyen on maailman laajuisesti ja kansallisesti käynnissä ja vireillä mittava määrä hankkeita. Puhtaan siirtymän edistämishankkeet, hyvänä esimerkkinä kansallinen vetyverkko, luovat uudenlaisia liiketoimintamahdollisuuksia ja edellyttävät tiivistä yhteistyötä kuntien, yritysten ja muiden toimijoiden välillä.

Suomen vetytalouden vauhdittamiseksi on suunnitteilla kansallinen vetyverkko, jonka runkolinjan välisuunnittelu on käynnissä Gasgridilla. Valtion tavoitteena on kehittää eri toimijoiden tarpeita vastaava vetyinfrastruktuuri sekä avoin vetymarkkina 2030-luvun alkuun mennessä. Vetyinfrastruktuurin avulla pyritään yhdistämään teollisuuden, liikenteen ja lämmityksen sektorit sähkö-, kaukolämpö- ja kaasuverkkojen kautta. Tämä lisää energiajärjestelmän tehokkuutta, joustavuutta ja resilienssiä. Vetyverkon suunnittelussa korostetaan alueellisten toimijoiden, kuten kuntien ja teollisuuden, roolia. Tavoitteena on huomioida paikalliset tarpeet ja vahvuudet, mikä mahdollistaa alueellisten ns. vetylaaksojen syntyminen.

Kansallinen vetyverkko tarjoaa uusia mahdollisuuksia alueellisen elinvoiman, yritystoiminnan ja kestävä kehityksen edistämiseen. Loimaan kaupungin sekä Pöytyän, Auran ja Kosken kuntien alueille suunniteltu runko-verkon linjaus avaa ovia investoinneille ja uudelle liiketoiminnalle. Koska vetyteknologia on Suomessa uusi toimintaympäristö, se vaatii erityistä huomiota ja ennakoivaa toimintaa alueen resurssien ja potentiaalinen hyödyntämiseksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Gasgrid julkisti valtakunnallisen vetyverkon reittisuunnitelmaluonnoksen marraskuussa 2024. Suunnitelmassa vetyverkko kulkee pitkän matkaa Loimaan seudun halki ja verkon yksi harvoista sisämaan risteyskohdista on suunniteltu Loimaalle. Toteutuessaan linjaus toisi huomattavia mahdollisuuksia alueelle ja seudulle voisi syntyä yksi kansallisesti merkittävistä vetylaaksoista.

Loimaan kaupunki on valmistellut yhdessä Pöytyän, Auran ja Koski TL:n kanssa kehittämishanketta, jolle ollaan hakemassa rahoitusta Varsinais-Suomen liitolta 31.1.2025 sulkeutuvasta AKKE-rahoituksesta. Hankkeella on tarkoitus luoda tiekartta Loimaan seudun vetylaakson luomiseksi ja toteutetaan tiekartan tunnistettuja toimenpiteitä. Hankkeen toteutusajaksi on suunniteltu: 7/2025-6/2027. Hankkeelle haetaan AKKE-rahoitus 70%. Omarahoitusosuus jaetaan osallistuvien kuntien kesken asukasluvun perusteella. AKKE-rahoitus yhdelle hankkeelle voi olla maksimissaan noin 70 000€.

Hankkeen tavoitteiksi on määritelty:

- Tavoite 1. Loimaan seudulle on luotu vetylaaksotiekartta ja sen toteuttamisen kannalta keskeiset toimijat on tunnistettu ja sitoutettu toteutukseen.
- Tavoite 2. Loimaan seudun vetylaaksotiekartan ensimmäiset toimenpiteet on toteutettu
- Tavoite 3. Loimaan seudun potentiaali tunnistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti puhtaan siirtymän liiketoimintaan liittyen.
- Tavoite 4. Vetytalouden ja puhtaan siirtymän liiketoimintamahdollisuudet tunnistetaan ja kyetään hyödyntämään Loimaan seudun yrityksissä

Hankesuunnitelma luonnos toimitetaan kaupunginhallitukselle erikseen ennen kokousta.

Loimaan kaupungin strategiassa yhdeksi strategiseksi tavoitteeksi on määritelty: ”Luomme kilpailukykyisen toimintaympäristön elinkeinoille ja edistämme vihreää siirtymää”. Kaupungin 2025 talousarviossa on asetettu tavoitteeksi yritysten sijoittumista, kehittämistä ja investointeja tukevien selvitysten ja/tai opinnäytetöiden toteuttamisen. Hanke toteuttaa näitä tavoitteita. Vuoden 2025 talousarvioon on varattu rahaa hankkeen omarahoitukseen.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää, että Loimaan kaupunki hakee AKKE-rahoitusta Loimaan seudun vetylaakso -hankkeelle, hallinnoi hankkeen ja varaa omarahoitusosuudet 2026 ja 2027 talousarvioihin. Kaupunginhallitus valtuuttaa kehittämisjohtajan muokkaamaan hankesuunnitelmaa, sopimaan yhteistyöstä seudun muiden kuntien kanssa sekä allekirjoittamaan hankerahoitushakemuksen ja mahdolliset maksatushakemukset.
Päätös	Hyväksyttiin.
Vaikutukset	Toteutuessaan kansallinen vetyverkko luo merkittäviä mahdollisuuksia Loimaan seudun elinkeinoelämälle ja tänne sijoituville toimijoille. Hanke edistää vetyverkon toteutumista ja sen tuomien mahdollisuuksien hyödyntämistä.
Pöytäkirjamerkintä	Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa. Tekninen johtaja Antti Korte poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:23.